

Bangladesh durft te dromen

IT-SECTOR MOET ARMOEDE VERJAGEN

door SAMEER VAN ALFEN

DHAKA – Hopeloos en uitzichtloos. Zo spraken politici, economen en andere deskundigen de afgelopen decennia over Bangladesh. Maar sinds twee jaar gloort er hoop. Het land ten oosten van India heeft volgens diverse onderzoeken alles in zich om een wereldspeler te worden op IT-gebied. Ook de eerste Nederlandse bedrijven hebben de oversteek inmiddels gemaakt. Paul Tjia (GPI Consultancy) begeleidde verschillende ondernemers. „India is niet langer het walhalla van it-outsourcing. Momenteel liggen de loonkosten in Bangladesh 40% lager.”

Dhaka, de hoofdstad van Bangladesh, stad met 12 miljoen inwoners. Gebouwen zien er aan de buitenkant vervallen en goor uit. Achter sommige gevels schuilt echter een waar technologieparadijs, met de snelste computers en iPads. Tientallen medewerkers testen software, ontwikkelen apps, ontwerpen graphics of onderhouden systemen voor westerse klanten.

Voor IT'ers de kans om een, zeker naar Bengalese begrippen, dik belegde boterham te verdienen.

Voor een buitenstaander is de combinatie IT en Bangladesh haast nauwelijks voor te stellen. Vooral omdat nog altijd ruim 30% van de bevolking moet rondkomen van een in-

komen dat minder is dan \$ 750 per jaar. Liefst 70% van de export bestaat uit kleding, nou niet bepaald de best betalende sector. Het land kampt bovendien met veel overstromingen. Maar de terugkeer van veel goed geschoolde Bengalezen uit de VS en Europa, al dan niet gedwongen door de onzekere vooruitzichten daar, heeft de IT-industrie een eerste impuls gegeven.

Neem Ashqir Rahman. Na een succesvolle carrière bij grote Amerikaanse multinationals als Oracle, Nielsen en AT&T is hij sinds een maand chief operations officer bij Grameen Solutions. Ashqir is de eerste om toe te geven dat zijn land op IT-gebied nog een dwerg is. Zeker als je het vergelijkt met de omvang van de kledingindustrie en de snelle ontwikkeling van de scheepsbouw. Maar hij verwijst naar rapporten van Gart-

ner en KPMG die wijzen op de IT-potentie van het 160 miljoen inwoners tellende land.

Volgens Paul Tjia is het moeilijk om je in India nog als nieuw bedrijf te kunnen onderscheiden. „Tegelijkertijd is de kans groot dat werknemers weggekaapt worden door een van de vele concurrenten.”

In Bangladesh bestaat echter het risico dat werknemers alsnog vertrekken, naar de VS of Europa omdat ze daar meer geld verdienen, zegt Cees Nieboer (Hawar IT). Hij runt 13 jaar een vestiging van zijn bedrijf in Dhaka. „Om dit te voorkomen nemen wij geen topstudenten aan, maar de laag daar net onder. Ook kijken we naar familiebanden.”

Moynul Hossain (Cimsolutions) heeft een jaar geleden een vestiging geopend in Dhaka. Hij woont al jaren in Nederland, maar is geboren in Bang-

WELK LAND VOLGT INDIA OP ALS IT-WALHALLA?

Gemiddelde salariskosten IT'ers (in US\$. starter/na vijf jaar ervaring)

India	10.000/20.000
Bangladesh	5.000/10.000
Pakistan	12.000/15.000
Sri Lanka	10.000/12.000

Verdiensten met export van IT (in miljoenen euro's)

India	33.807
Bangladesh	38
Pakistan	193
Sri Lanka	265

Aantal mensen 16-34 jaar (in miljoenen)

India	310
Bangladesh	60
Pakistan	50
Sri Lanka	6

Positieve rapporten over IT in Bangladesh

- Gartner: Bangladesh top 30 IT-bestemming wereldwijd
- Goldman Sachs: Bangladesh bij next top 11 na BRIC-landen
- eDesk: Dhaka in mondiale top 3 meest gebruikte IT-freelancers

© DE TELEGRAAF

BRON: KPMG/UNCTAD FOTO: DE TELEGRAAF

ng weer tenten

SUNG

Knappe koppen keren terug naar thuisland

ladesh. Desondanks gaven vooral bedrijfseconomische redenen voor hem de doorslag om als ondernemer terug te keren naar zijn geboortegrond. „De eerste ervaringen zijn goed. Punt van zorg bij outsourcing is wel het binnenhalen van voldoende opdrachten om het Bengalese personeel aan het werk te houden.”

Ook enkele IT'ers van dienstverlener Atos zijn onlangs gestart met het geven van training aan een jong Bengalese IT-bedrijf. Nederland steekt sowieso via ontwikkelingshulp €1,7 miljoen in Bangladesh om diens ambities te ondersteunen. Ondanks de positieve vooruitzichten is stroomuitval aan de orde van de dag. Daarnaast is het verkeer erg chaotisch, staat het meest luxe gebouw naast een krottenwijk, is corruptie gemeengoed en leggen binnenlandse spanningen het dagelijkse leven geregeld stil. Bovendien is het niet het enige land dat zich presenteert als hét IT-alternatief voor India.

Ook Sri Lanka, het eiland ten zuidwesten van India, en Pakistan profileren zich, én zijn al een stuk verder.

Toch blijft Ashqir optimistisch. „We zijn net als Pakistan een islamitisch land, maar onze samenleving is liberaler. Bovendien is onze potentiële beroepsbevolking veel groter dan die van Sri Lanka. De IT-sector is hét middel om jongeren uit de armoede te halen. Er zijn gasten die nu al iPhones simlockvrij maken of repareren. Kun je nagaan als ze een goede opleiding gaan volgen.”

Deutsche 'verlies' d

Van onze cor
FRANKFURT – Oud-werken Bank miljarden aan verliezen n in de boeken. Zo had voorkomen bank in de Bondsrepubliek staat we bestuursvoorzitter, Anshu J delijk voor het lucratieve invest